

Beleidskeuzenotitie

Wrp Tytsjerksteradiel

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0499363.100
revisie 02
12 augustus 2025

Beleidskeuzenotitie

Wrp Tytsjerksteradiel

projectnummer 0499363.100

revisie 02

12 augustus 2025

Auteur(s)

Gerlof Huisman

Luuk Nieuwenhuis

Opdrachtgever

T.a.v. Gemeente Tytsjerksteradiel

Postbus 3

9250 AA BURGUM

Gecontroleerd

G. Huisman

datum

12 augustus 2025

beschrijving

vrijgave

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Achtergrond en Omgevingswet	4
1.2	Methodiek	4
1.3	Proces	5
1.4	Doel	5
2.	Waar staan we? – Nulmeting	6
2.1	Nulmeting afvalwater	6
2.2	Nulmeting hemelwater	6
2.3	Nulmeting grondwater	6
3.	Wat hebben we afgesproken? – Huidig beleid	7
3.1	Gekozen koers huidig vGRP	7
3.2	Omgevingsvisie Tytsjerksteradiel 2023	8
4.	Waar willen we naartoe en hoe willen we dit bereiken? - Ambitie en strategie	9
4.1	Extra maatregelen treffen in de openbare ruimte	10
4.2	Betrekken en stimuleren inwoners tot het treffen van klimaat robuuste maatregelen	11
4.3	Verplichtingen van klimaat robuuste maatregelen in het Omgevingsplan	12
4.4	Globaal benodigd budget en personele inzet	13
5.	Hoe gaan we verder? – Het vervolg in dit proces	14

1. Inleiding

In deze notitie nemen we de Raad mee in het proces om te komen tot een gedragen Water- en Rioleringsprogramma (afgekort Wrp).

De notitie bestaat uit 5 hoofdstukken:

1. **Inleiding** – achtergrond, methodiek, proces en doel van de notitie
2. **Waar staan we?** – De nulmeting van kwaliteit in 2025
3. **Wat hebben we afgesproken?** – Huidige beleidskaders
4. **Waar willen we naartoe en hoe gaan we dit bereiken?** – Ambitie en strategie
5. **Hoe gaan wij verder?** – Het vervolg in dit proces

Na deze inleiding, waarin wij gemeentelijke (water)zorgtaken en het proces van het opstellen van het Wrp toelichten, zetten wij uiteen wat de huidige kwaliteit van het riool en de zorgtaken water en riolering zijn. Vervolgens vatten we de huidige beleidskaders samen en kijken we naar de ambitie en strategie voor het nieuwe Wrp. Deze zijn samengesteld vanuit de resultaten van de workshop beleidskeuzes Wrp met de projectgroep, de workshop met de Raad, de bewonersenquête en de bewonersavond. Tot slot lichten we toe hoe het proces verder gaat.

1.1 Achtergrond en Omgevingswet

Riolering speelt een cruciale rol in de volksgezondheid en de veiligheid van onze leefomgeving. Rioleringszorg ervoor dat we niet in contact komen met bacteriën en ziekteverwekkers in het afvalwater. Een goed functionerend rioleringsstelsel, inclusief regenwaterafvoer, is essentieel voor een gezonde leefomgeving en helpt wateroverlast te voorkomen.

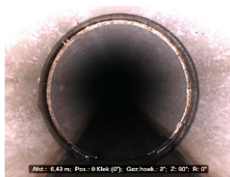
Vanwege dit grote maatschappelijk belang hebben gemeenten en waterschappen in Nederland wettelijke zorgtaken en verantwoordelijkheden. Voorheen legden wij in het Gemeentelijk Rioleringsplan (afgekort het GRP) vast hoe wij daar invulling aan gaven. Het opstellen van een GRP was tot begin 2024 ook een wettelijke verplichting. Maar met het in werking treden van de Omgevingswet is deze verplichting vervallen. Wel heeft de gemeente nog steeds zorgtaak voor de watertaken en is een gedegen, maximaal vijf jaar oud, (beheer)plan nog steeds benodigd om de egalisatievoorziening en rioolheffing te verantwoorden. Vanwege deze redenen en het grote maatschappelijk belang kiezen wij er voor periodiek (eens per 5 jaar) de onderbouwing van onze wettelijke zorgtaken en de bekostiging ervan vast te (blijven) leggen. Dit doen wij vanaf nu in het Water- en Rioleringsprogramma (afgekort het Wrp). Het WRP 2026-2030 is daarmee de opvolger van het vGRP 2020 - 2025.

Dit Wrp is als omgevingsprogramma de brug tussen de omgevingsvisie en de regels in het omgevingsplan. Met onze omgevingsvisie zetten we in op een gezonde, veilige en groene leefomgeving, die de effecten van klimaatverandering aankan. In dit nieuwe Wrp geven wij aan hoe wij vanuit onze gemeentelijke zorgtaken daaraan bijdragen.

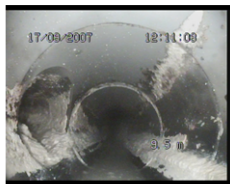
Het programma wordt opgesteld door een ambtelijke projectgroep met een brede vertegenwoordiging vanuit disciplines Riolerings, Water, Beheer, Civiel, Wegen, Groen, Financiën, Duurzaamheid en Communicatie. Ook is het Wetterskip lid van deze projectgroep. Antea Group is aangesloten als externe partner. Binnen deze brede groep werkt een kerngroep, bestaande uit de disciplines Riolerings, Water en Financiën in detailniveau het programma en de beleidskeuzes uit.

1.2 Methodiek

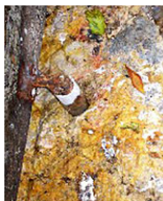
In het vGRP hebben we gebruik gemaakt van de kwaliteitscatalogus, deze zetten we door in het nieuwe Wrp. Voor elk van de zorgtaken (afvalwater, hemelwater, grondwater) en elk structurelement (buitengebied, bedrijventerrein etc.) wordt een keuze gemaakt over de boogde kwaliteit. De kwaliteit kan Hoog, Basis of Laag zijn, aan elk kwaliteitsniveau hangt een ander prijskaartje. Met deze methode is er een eenduidig inzicht in de koppeling tussen kwaliteit en kosten.

H hoog: goed onderhouden, bijna niets op aan te merken, geen overlast

B basis: voldoende onderhouden, hier en daar wel wat op aan te merken, af en toe hinder

L laag: sober tot onvoldoende, achterstanden bij het onderhoud, af en toe kapot, regelmatig overlast

1.3 Proces

De Raad en inwoners van de gemeente zijn vanaf het begin betrokken bij het opstellen van het Wrp. Op 5 juni heeft er een themamiddag met de Raad plaatsgevonden. Vooruitlopend op deze middag zijn inwoners van de gemeente benaderd via een enquête en is er op 2 juli een bewonersavond georganiseerd. Tijdens de themamiddag is een algemene introductie gegeven van de zorgtaken onder de Omgevingswet. Verder zijn de verantwoordelijkheden van de gemeente en de particulier besproken en zijn de uitdagingen van nu toegelicht. Vervolgens is er gediscussieerd over de invulling van de zorgtaken. De volgende thema's kwamen nadrukkelijk tijdens deze middag naar voren:

- Een gezonde en veilige leefomgeving heeft prioriteit, hieronder verstaan we ook een groene en klimaatrobuuste omgeving.
- Effecten van klimaatverandering is niet alleen wateroverlast, maar ook steeds vaker droogte.
- Investeren in veiligheid, zoals het beperken van wateroverlast, is gewenst maar het blijft een integrale afweging.
- Integraliteit tussen Water en Riolering met andere disciplines en thema's is een belangrijk onderwerp. Een wijkgerichte aanpak kan hiervoor uitkomst bieden.
- Het stimuleren van particulieren om maatregelen tegen hemelwateroverlast te treffen op eigen terrein wordt benadrukt als belangrijk. Dit kan bijvoorbeeld door bewustwording, subsidie en een prikkel in de heffing. Het verplicht stellen van maatregelen op eigen terrein leverde meer verdeelde reacties op.

Met de bewonersenquête zijn circa 250 reacties gegeven, welke inzicht geven in de denkwijze over water en riolering. Veel inwoners geven aan zelf al maatregelen te treffen of te willen treffen. Het plaatsen van een regenton of het verwijderen van verharding wordt veelal genoemd. Wel kan de gemeente deze maatregelen verder stimuleren, door voorbeelden, advies, het opstellen van plannen met de buurtbewoners en subsidie.

Aan de hand van de input van de bewonersenquête en de themamiddag heeft het kernteam Wrp, van de ambtelijke projectgroep, een uitwerking van mogelijke keuzes ontwikkeld. Deze zijn in de voorliggende notitie uitgewerkt.

1.4 Doel

Met de Beleidskeuzenotitie toetsen we de boodschap. Is dit de beleidskoers die past bij Tytsjerksteradiel? Kan het bestuur op basis van de beleidskoers nu al een keuze maken? Resultaten worden meegenomen in de uitwerking van het ontwerp programma.

2. Waar staan we? – Nulmeting

We kijken terug naar de afgelopen jaren en geven per watertaak inzicht in de stand van zaken.

2.1 Nulmeting afvalwater

- Nagenoeg alle percelen in het buitengebied zijn in het verleden aangesloten op de riolering; hier is geen aanvullende inspanning meer nodig;
- Het gescheiden inzamelen van afvalwater en hemelwater is het uitgangspunt;
- Het natte jaar van 2024 leverde meer meldingen van verstopping op dan voorgaande jaren. Er is duidelijk inzicht in de meldingen;
- De riolen en gemalen in de gemeente hebben een goede technische staat (beter dan verwacht).

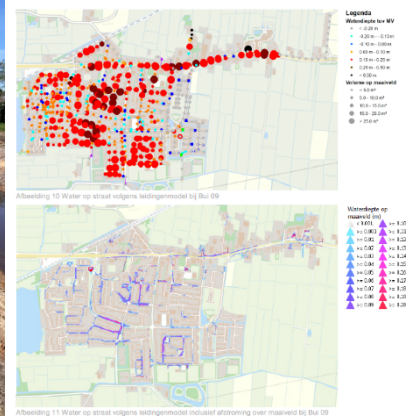

2.2 Nulmeting hemelwater

- Bij rioolvervangingen zijn stromen van afvalwater en hemelwater zoveel mogelijk gescheiden;
- Blauwe aders in en rondom de kernen aangelegd (o.a. waterberging Gytsjerk);
- Het natte jaar van 2024 gaf meer meldingen over wateroverlast. Er is duidelijk inzicht in de meldingen;
- Er ligt vanuit de Friese klimaatatlas (stresstesten) en gemeentelijke SSW's (Systeemoverzicht Stedelijk Water) nog wel een opgave in het klimaat robuust inrichten van verschillende kernen in de gemeente. Deze zijn voor een deel al aangepakt en nieuwe maatregelen zijn gepland.

4.3.2 Bui 09

2.3 Nulmeting grondwater

- Probleemlocaties voor grondwateroverlast uit het verleden zijn reeds aangepakt (o.a. in de kernen Gytsjerk en Burgum);
- In de gemeente is incidenteel sprake van grondwaterproblemen (vaak door lage ligging);
- Er is een beperkt grondwatermeetnet aangelegd rondom gevoelige locaties (Burgum, Garyp, Gytsjerk, Hurdegaryp, Jistrum en Noardburgum), hier zijn in de periode 2015-2020 metingen uitgevoerd. De meetresultaten zijn gebruikt voor het bepalen van de maatregelen. Er is sindsdien geen aanleiding meer om het meetnet in bedrijf te hebben;
- Meetresultaten hebben bevestigd dat tijdens natte perioden hoge(re) grondwaterstanden optreden. Er zijn geen meldingen bekend dat dit problemen of overlast oplevert.

3. Wat hebben we afgesproken? – Huidig beleid

3.1 Gekozen koers huidig vGRP

Met de vaststelling van het vGRP in 2020 is er gekozen voor een ambitie gericht op het klimaatrobuust inrichten van de buitenruimte, met daarin extra inspanningen voor het verwerken van hemelwater. Om inwoners en ondernemers in gemeente ook te bewegen hun eigen erf/terrein klimaatrobuust in te richten is er extra inspanning op het gebied van voorlichting, advies en begeleiding opgenomen.

Kwaliteitsprofiel		riolen hoge impact	centra	woon-gebied	bedrijven terrein	buiten-gebied
scenario C						
	inzameling van afvalwater	B > H	B	B	B	B
	transport van stedelijk afvalwater	B > H	B > H	B > H	B > H	B
	inzameling van overtollig hemelwater	B > H	B > H	B > H	B > H	B
	verwerking van hemelwater in riolen	H	H	H	H	-
	verwerking van hemelwater in de openbare ruimte	H	H	H	H	-
	inzameling van grondwater	B	B	B	B	-
	verwerking van grondwater	B	B	B	B	-

Wat hebben we afgesproken?	
Stedelijk afvalwater	- Nagenoeg al het afvalwater wordt ingezameld via riolering en centraal gezuiverd. Op die locaties in het buitengebied waar het afvalwater niet via riolen wordt ingezameld wordt dit lokaal verwerkt (gezuiverd). Stankklachten en of verontreinigingen van sloten en bodem komen hierdoor nauwelijks voor. - De vuilwaterriolering verkeert in een goede technisch staat. Aantasting van het riool komt beperkt voor. De risico's op beschadigde riolen zijn daardoor beperkt. - Bij belangrijke riolen worden striktere eisen gesteld aan de technische staat en waterdichtheid van de riolen. - Overlast voor inwoners bij storingen of calamiteiten aan de riolering wordt tot een minimum beperkt.
Hemelwater	- In situaties met een gescheiden riool wordt actief vermenging van schoon hemelwater met het vieze afvalwater voorkomen. In bestaande situaties met een gemengd riool wordt proactief het ontvlechten van de waterstromen aangepakt. De gemeente stimuleert de inwoners en bedrijven proactief om ook af te koppelen. - Het water wat op de sloten wordt geloosd is schoner. Kans op stankoverlast en vervuiling is daarbij tot een minimum beperkt. - Bij hoosbuien wordt het overtollig hemelwater opgevangen en afgevoerd. De straat zal af en toe blank staan. De omgeving kan ernstige hinder ervaren, maar de gemeente voorkomt schade. Het water loopt niet de woningen in. - Bij hoosbuien wordt het afvalwater afdoende opgevangen in riolen en bergingsvoorzieningen. De riolen zullen minder vaak overstorten. Hierdoor stroomt er bij uitzonderlijke buien minder verdund afvalwater in sloten en vijvers. Stank en vervuiling komen hierdoor nauwelijks voor. - Sloten en vijvers zijn in staat bij uitzonderlijke buien het overtollig hemelwater afdoende te bergen, vasthouden en afvoeren. De sloten treden bij hoosbuien niet buiten hun oevers. Er is nauwelijks sprake van overlast. - De tuinen en plantsoenen in de openbare ruimte worden klimaatrobuust ingericht voor tijdelijke berging van regenwater. - Via gericht advies en communicatie helpt de gemeente de inwoners op het gebied van vergroenen, afkoppelen en overige klimaatrobuuste maatregelen. - Verbeteringsmaatregelen in openbaar gebied aan riool en watergang worden in de planperiode uitgevoerd. - De watergangen zien er over het algemeen verzorgd uit. Duikers, stuwen en beschoeiing verkeren in een goede technische staat. Slechts af en toe is sprake van een ingezakt talud.
Grondwater	- Gemeente is aanspreekpunt voor grondwaterproblemen maar niet aansprakelijk. - De ontwatering in openbaar gebied is goed voor elkaar. Mogelijk dat in sommige kruipruimtes af en toe water staat. Het eventueel aanwezige water in de kruipruimtes leidt niet tot een muffe lucht of schimmelplekken in woningen en gebouwen en/of schade aan gebouwen. - Bij nieuwbouwlocaties wordt bij het ontwerp al rekening gehouden met een goede ontwatering. Hiermee worden problemen in de toekomst voorkomen.

3.2 Omgevingsvisie Tytsjerksteradiel 2023

De Omgevingsvisie Tytsjerksteradiel 2023-2040 schetst de ambities voor de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente tot 2040. De visie richt zich op het behouden en verbeteren van de leefomgeving, met respect voor bestaande ruimtelijke en sociaal-culturele kwaliteiten. De gemeente noemt een achttal ambities:

1. Passende woonruimte voor alle inwoners;
2. Toegang tot werkgelegenheid;
3. Een vitale en toekomstgerichte economie;
4. Een gezonde en groene leefomgeving;
5. Voldoende ontmoetingsplekken en voorzieningen;
6. Veilige en vlotte mobiliteit;
7. Klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel;
8. En toegang tot schone energie.

Het Wrp gaat voornamelijk invulling geven aan ambitie 4: Een gezonde en groene leefomgeving, ambitie 7: klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel en ambitie 8: Toegang tot schone energie.

De omgevingsvisie beschrijft onder deze ambities een gezonde, veilige en groenblauwe omgeving welke klimaatbestendig is. Dit door de inrichting zo te kiezen dat het de gevolgen van klimaatverandering aankan. Mede door voldoende waterberging en het stimuleren van een groenblauwe ruimte. Dit zowel in het openbare gebied als bij inwoners en bedrijven.

4. Waar willen we naartoe en hoe willen we dit bereiken? - Ambitie en strategie

Het gekozen ambitieniveau van het huidige vGRP sluit naadloos aan op de ambities van de omgevingsvisie. Daarnaast zijn onderdelen van het ambitieniveau ondertussen geïntegreerd in andere gemeentelijke beleidsdocumenten die na het vaststellen van het huidige vGRP zijn opgesteld én door de raad vastgesteld, zoals o.a. de duurzaamheidsagenda en het beleidsplan biodiversiteit.

De rode draad ten aanzien van onze gemeentelijke (water)zorgtaken uit de deze beleidskaders betreft:

- Een gezonde en veilige leefomgeving;
- Een groene leefomgeving met oog voor biodiversiteit;
- Een klimaat robuuste buitenruimte;
- Een duurzame, circulaire werkwijze.

Bij de ambitieafweging van het huidige vGRP én de voorloper ervan; het verbreed GRP 2012-2019 zijn ambitiescenario's met een onderscheidend kwaliteitsniveau (laag, basis of hoog) als keuze voorgelegd. Vanwege de verwevenheid van de diverse beleidskaders ligt dat met dit nieuwe Wrp niet voor de hand. Dat zou namelijk ook betekenen dat we op onderdelen de andere beleidskaders moeten aanpassen.

Wel zien wij keuzemogelijkheden in de strategie/tactiek én de daaraan gekoppelde middelen voor het behalen van de ambitie, namelijk:

1. Het nemen van extra (klimaatadaptieve)maatregelen in de openbare buitenruimte;
2. Het betrekken en stimuleren van inwoners tot het treffen van klimaat robuuste maatregelen;
3. Het verplichten van klimaat robuuste maatregelen in het Omgevingsplan.

4.1 Extra maatregelen treffen in de openbare ruimte

Ambitie

- ✓ Bij hoosbuien wordt het overtollig hemelwater opgevangen en afgevoerd. De straat zal af en toe blank staan. De omgeving kan ernstige hinder ervaren, maar de gemeente voorkomt schade. Het water loopt niet de woningen in.
- ✓ Hemelwater wordt, waar mogelijk, niet direct afgevoerd om droogte en (te) lage grondwaterstanden te beperken.
- ✓ We zetten actief in op het beperken van (vuilwater)overstorten. Dit om de waterkwaliteit te waarborgen.

Strategie

- ✓ Middels modelstudies toetsen wij de klimaatrobuustheid van de openbare ruimte. Met de resultaten stellen we knelpunten vast en bepalen maatregelen om deze aan te pakken.
- ✓ Bij vervangingen is het aanleggen van een gescheiden stelsel het uitgangspunt. Daarnaast koppelen wij, waar doelmatig, hemelwater af.
- ✓ We zetten ons in op meer groene oplossingen in plaats van ondergrondse betonnen oplossingen. We benutten zoveel mogelijk de totale openbare ruimte.
- ✓ Het klimaatrobuust inrichten van de openbare ruimte kan betekenen dat bepaalde voorzieningen een gecombineerde functie krijgen (bijv. speeltuin in combinatie met overloopgebied). We moeten accepteren dat deze niet altijd te gebruiken is.
- ✓ We kijken nadrukkelijk naar lokale opvang van water zodat dit ook ten tijde van droogte benut kan worden.

Strategische keuzes – Tactiek

Vanuit het huidige vGRP hanteren we een strategie van proactief ontvlechten van afval- en hemelwater en het aanpassen van de openbare ruimte om te komen tot een meer klimaatrobuuste omgeving. Met aanvullende maatregelen kunnen wij een extra impuls geven die de buitenruimte klimaatrobuust(er) maakt.

Doorzetten huidige strategie

Doelmatig afkoppelen en overlastlocaties aanpakken

1A BLAUWdruk klimaatrobuuste inrichting

Per kern stellen we een klimaatrobuust inrichtingsplan op

1B Proactief betrekken andere beheerrichtingen

We betrekken andere beheerrichtingen in onze wateropgaven

1C Integrale wijk- of kernplannen

We stellen discipline overstijgende integrale wijk- of kernplannen op

BLAUWdruk klimaatrobuuste

inrichting: Wij maken per wijk of dorp “inrichtingsplannen water en klimaat”. In deze blauwdruk staat

de lange termijnvisie voor omgang met water en het verder anticiperen op de effecten voor klimaatverandering (wateroverlast, droogte en hitte) in de wijk of dorp. In onze wijken en dorpen is relatief weinig water aanwezig, aan de randen is veelal wel voldoende water aanwezig. Om bij te dragen het verminderen van de droogteproblematiek zal de waterstructuur in de basis uitgaan van zo lang mogelijk lokaal water vasthouden maar af kunnen voeren als er te veel is. Omdat we een lange termijnvisie uitwerken leent deze blauwdruk zich ook voor integratie en afstemming met de energie transitie; ook dat vraagt om een wijk of dorpsgerichte visie. Deze blauwdrukken zijn dynamisch en kunnen in de loop van de tijd, daar waar nodig, bijgesteld worden als gevolg van voortschrijdend inzicht.

Proactief betrekken andere beheerrichtingen: Boven op de inspanningen vanuit de ambities en opgaven van Water en Riolering kunnen andere disciplines in de openbare ruimte verder meegenomen worden in de projectmatige werkwijze. De opgaven vanuit Water en Riolering blijven leidend, maar andere disciplines worden vroegtijdig aangehaakt en meekoppelkansen worden benut.

Integrale wijk- of kernplannen: Een stap verder dan de proactieve houding is het opstellen van integrale wijk- of kernplannen waar niet alleen de opgaven vanuit Water en Riolering leidend zijn, maar waar alle doelen voor de openbare ruimte samen komen. Denk hierbij aan de energie- en warmtetransitie, de biodiversiteitsambities en het benodigde wegonderhoud. Door de planningen en ambities op elkaar te leggen ontstaat er een meerjarige planning en projectenkaart waar Water en Riolering een onderdeel van is.

4.2 Betrekken en stimuleren inwoners tot het treffen van klimaat robuuste maatregelen

Ambitie

- ✓ De particulier heeft ook een aandeel in een klimaatrobuuste inrichting. Samen zorgen we voor een inrichting die de gevolgen van klimaatverandering aankan;
- ✓ De gemeente maakt duidelijk naar inwoners en ondernemers wat de gevolgen zijn van klimaatveranderingen;
- ✓ We hebben een positieve houding richting initiatiefnemers en samenleving. Het ja, mits-principe is voor ons leidend.

Strategie

- ✓ In bestaande situaties met een gemengd riool wordt proactief het ontvlechten van de waterstromen aangepakt. De gemeente stimuleert de inwoners en ondernemers proactief om ook af te koppelen;
- ✓ Via gericht advies en communicatie helpt de gemeente de inwoners op het gebied van vergroenen, afkoppelen en overige klimaatrobuuste maatregelen.

Strategische keuzes - Tactiek

Vanuit het huidige vGRP betrekken we inwoners en ondernemers proactief bij de zorgtaken en (klimaat)maatregelen. Met campagnes, zoals Steenbreek, wordt hier vorm aan gegeven. We zien aanvullende mogelijkheden hier, zoals de "Water Race", waar leerlingen worden uitgedaagd om acties te nemen om water te besparen en de kwaliteit van water te verbeteren in hun eigen omgeving.

Bewustwording & communicatie

Doorzetten bestaande communicatie en campagnes

2A Kernschouwen

Met inwoners overlast- en verbeteringslocaties vaststellen

2B Subsidieregeling

Subsidie beschikbaar stellen voor particuliere maatregelen

2C Prikkel in heffingsgrondslag

Jaarlijkse "korting" op de rioolheffing na het treffen van maatregelen

Kernschouwen: We voeren

schouwrondes per wijk of dorp uit met inwoners en ondernemers. Dit stelt ons beter in staat om lokale problematiek en mogelijke oplossingen in beeld te brengen. Omdat we dit per wijk of dorp doen zorgen we voor een lage(re) drempel en verwachten we een hoger animo dan wanneer wij dit gemeente breed organiseren. Deze schouwrondes geven ons direct ook de mogelijkheid taak- en rolverdeling tussen gemeente en particulier duidelijker weer te geven. Nog te vaak worden wij als gemeente benaderd bij problemen waarvan de (oplossings)verantwoordelijkheid niet bij de gemeente ligt, maar bijvoorbeeld bij de perceel eigenaren zelf of het wetterskip. Dit creëert beter draagvlak en bewustwording.

Subsidieregeling: Door middel van subsidies stimuleren we inwoners en ondernemers in de gemeente om maatregelen op eigen terrein te treffen. Dit kunnen bijdragen zijn aan groene daken, regentonnen of het weghalen van verharding.

Prikkel in heffingsgrondslag: Naast, of in plaats van, subsidie kan er ook gekozen worden voor een heffingsgrondslag rioolheffing waar maatregelen beloond worden. Zo kan er gekozen worden voor een grondslag waar minder (drink)waterverbruik gestimuleerd wordt of waar een jaarlijkse korting geldt voor degene die zijn dakoppervlak afkoppelt. Afhankelijk van de nieuwe grondslag vergt dit wel additionele administratie en dus extra inzet bij het innen van de rioolheffing.

4.3 Verplichtingen van klimaat robuuste maatregelen in het Omgevingsplan

Ambitie

- ✓ De particulier heeft ook een aandeel om bij te dragen aan een klimaatrobuuste inrichting. Samen zorgen we voor een inrichting die de gevolgen van klimaatverandering aankan.
- ✓ We stellen duidelijke(re) kaders voor onze inwoners en ondernemers.

Strategie

- ✓ In het Omgevingsplan leggen wij onze kaders en regels voor aansluitingen op de openbare riolering vast.
- ✓ Met de juiste eisen beperken we foutaansluitingen. Hierdoor wordt het onnodig verpompen van regenwater en het overstorten van (afval)water beperkt.

Strategische keuzes - Tactiek

In het omgevingsplan kan een gemeente eisen stellen aan de aansluiting op de openbare riolering. Ook is het mogelijk om in het omgevingsplan algemene regels te stellen die per gebied of per type riolering verschillen. Wij gaan de kaders en regels die wij voor het inwerkingtreden van de Omgevingswet hanteerden, daar waar nodig, opnemen in ons omgevingsplan.

Daarmee borgen wij dat onze voorzieningen goed en doelmatig blijven werken én dat we bij foutieve aansluitingen en/of gebruik kunnen handhaven. We kunnen hierop uitbreiden of striktere kaders formuleren.

Strenger toezicht en handhaving:

Om foutieve aansluitingen verder terug te dringen kan er extra inspanning gezet worden op handhaving en toezicht van de bestaande regels uit het Omgevingsplan. Dit vraagt extra voorbereiding en onderzoek van het team riolering, maar ook extra inzet van de handhavers.

Huidige regels overnemen in het Omgevingsplan
Doorzetten bestaande afspraken

3A Strenger toezicht en handhaving
We zien meer en strenger toe op de geldende regels

3B Hemelwaterverordening
Vastleggen waar er op welke manier aangesloten moet worden

3C Waterbergingeisen
We leggen bij nieuw- en verbouw bergingeisen op

Hemelwaterverordening: Boven op de huidige regels leggen wij in een Hemelwaterverordening vast waar en hoe particulieren hun hemelwater moeten aanbieden. Dit kan per gebied verschillen, bijvoorbeeld op basis van aanwezigheid van een gescheiden stelsel of een watergang.

Waterbergingeisen: Naast het verplicht afkoppelen kan de gemeente ook een waterbergingeis opleggen. Dit betekent dat de particulier een zekere hoeveelheid water op eigen terrein moet verwerken voordat het richting de openbare ruimte stroomt. Deze eisen kunnen zowel voor nieuwbouw als bestaande bouw gelden.

4.4 Globaal benodigd budget en personele inzet

Op basis van de huidige ambitie en strategie, inclusief geplande (onderhouds)werkzaamheden, is het indicatief budget voor de planperiode van het nieuwe Wrp opgesteld. Deze is als volgt opgebouwd:

Doorzetten huidige aanpak

Indicatie geraamde uitgaven periode 2026 - 2030			Consequenties kostendekking	
	geraamde uitgave	aandeel	jaarlijks benodigd budget *	
planvorming, onderzoek en facilitair	€ 1.428.200	6 %	€	2.828.000
onderhoud - regulier	€ 2.925.500	12 %		
onderhoud - eenmalig	€ 14.200.000	60 %		
personeel & overhead	€ 5.027.000	21 %		
totaal	€ 23.561.700			

* na activeren investeringsuitgaven

Met de huidige ambitie en strategie is er de komende planperiode jaarlijks circa € 2,8 miljoen benodigd. Ter vergelijking, voor 2025 zijn de totale lasten begroot op € 2,6 miljoen.

Impact maatregelen op budget

Om de keuzes in perspectief te plaatsen is de benodigde budget indicatief in beeld gebracht. Dit geeft het overzicht zoals hieronder. Hierin is de extra benodigde personele inzet vertaald naar een budgetbehoefte.

Tactiek - Maatregel	Jaarlijks gem. benodigd budget in de planperiode (2026-2030)	% verschil t.o.v. budget huidige aanpak planperiode
Huidige aanpak	€2.828.000	+ 0%
Maatregelen openbare ruimte:		
1A: Blauwdruk inrichting	+ € 10.000	+ 0,4%
1B: Proactieve samenwerking	+ € 12.500	+ 0,4%
1C: Integrale wijk- en kernplannen	+ € 24.000	+ 0,8%
Totaal ABC	+ € 46.500	+ 1,6%
Betrekken en stimuleren inwoners:		
2A: Kernschouwen	+ € 12.000	+ 0,4%
2B: Subsidieregeling	+ € 30.000	+ 1,1%
2C: Prikkel heffingsgrondslag	+ € 13.000	+ 0,5%
Totaal ABC	+ € 55.000	+ 1,9%
Verplichten in Omgevingsplan:		
3A: Strenger toezicht	+ € 18.500	+ 0,7%
3B: Afkoppelplannen	+ € 3.000	+ 0,1%
3C: Waterbergingsseisen	+ € 3.000	+ 0,1%
Totaal ABC	+ € 24.500	+ 0,9%
Totaal	+ € 126.000	+ 4,5%

Het totaal van alle maatregelen komt op een jaarlijkse additionele budgetbehoefte van €126.000. Hierin zijn de benodigde uren van het eigen personeel ook omgezet naar bedragen. De impact of de formatie is ook indicatief doorgerekend.

Impact maatregelen op formatie

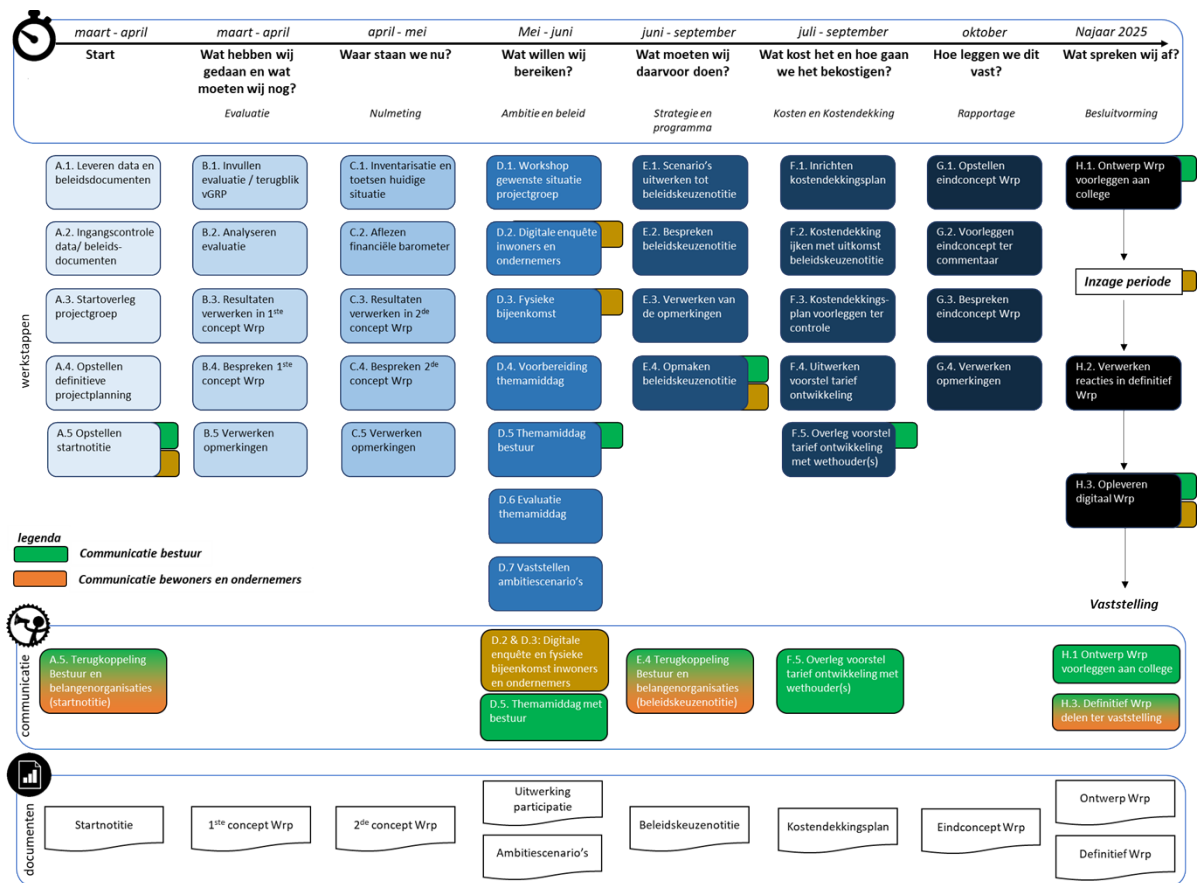
Veel van de bovenstaande maatregelen vragen extra personele inzet. Met het vGRP is inzicht gegeven in de formatie behoefte op basis van het gekozen scenario. Met de gekozen koers, Scenario C: Klimaatrobust, is de benodigde formatie voor binnen- en buitendienst 8,3 FTE. Op dit moment is er voor de watertaken 7,5 FTE beschikbaar. Er is dus sprake van een formatie-tekort bij voorzetting van de huidige koers.

De financiële impact van deze koers is weergegeven in de bovenstaande tabel. Indien ervoor wordt gekozen om alle maatregelen door de eigen organisatie uit te laten voeren, vraagt dit gemiddeld 0,45 FTE extra inzet per jaar. Deze inzet is vertaald naar kosten en opgenomen in de budgetbehoefte. Het betreft taken voor het Team Riolerig, belastingen (Prikkel in heffingsgrondslag) en handhaving (Strenger toezicht).

Concluderend is er bij de huidige koers sprake van een aanvullende behoefte op twee fronten: budgettaire én qua formatie. Afhankelijk van de keuzes in maatregelen en uitvoering zal deze behoefte verder toenemen.

5. Hoe gaan we verder? – Het vervolg in dit proces

Het planproces is weergegeven in onderstaand figuur, waarbij de afstemmingsmomenten met de Raad, inwoners, ondernemers en belangorganisaties zijn aangegeven. Momenteel zijn we bij de fase: Wat willen wij bereiken? En het proces gaat als volgt verder:

Wat willen wij bereiken en wat moeten wij daarvoor doen?

De feedback op de Beleidskeuzenotitie wordt meegenomen in het opstellen van het Wrp. Relevante keuzes en opmerkingen worden verder uitgewerkt.

Wat kost het en hoe gaan we het bekostigen?

De activiteiten voor de komende planperiode worden verder uitgewerkt en op kosten gezet. Op basis van deze activiteiten en de evaluatie van het huidige vGRP wordt een kostendekkingsberekening uitgevoerd, waardoor er exacte inzicht in de kosten ontstaat. Het Wrp wordt verder ingevuld en bijgeschaafd.

Wat spreken wij af?

Wanneer het ontwerp Wrp af is, wordt deze voorgelegd aan de Raad en gelijktijdig ook voorgelegd aan de belangorganisaties en inwoners van Tytsjerksteradiel. Eventuele opmerkingen uit deze informatieronde worden verwerkt. Vervolgens wordt het Wrp voorgelegd aan het college ter vaststelling. Dit is naar verwachting najaar 2025. Hierna zal de rioolheffing nog voorgelegd worden aan de Raad.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Zutphenseweg 31D
7418 AH Deventer
Postbus 321
7400 AH Deventer

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl